

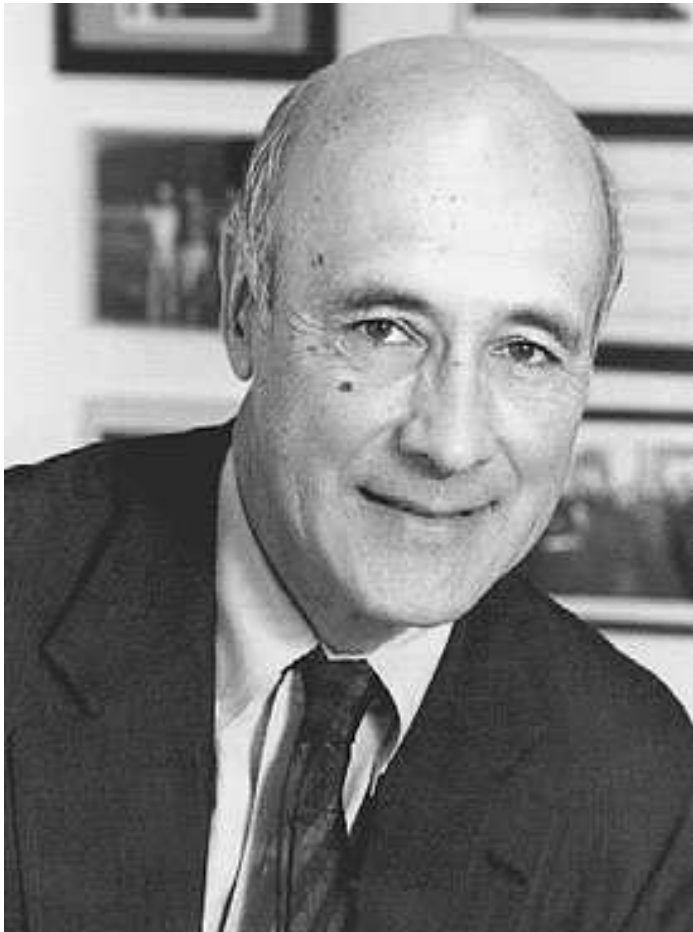
Joseph S. Nye

Soft Power

**Jak osiągnąć sukces w
polityce światowej**

ang. Soft Power. The Means to Success in World Politics

Joseph S. Nye

- 1977-1979 - Podsekretarz Stanu w Departamencie Stanu ds. Nauki i Technologii (kadencja Jimmy Cartera)
- 1993-1994 – Przewodniczący Krajowej Rady Wywiadu
- 1994-1995 – Zastępca sekretarza obrony ds. bezpieczeństwa międzynarodowego (kadencja Billa Clintona)

Geneza

Przegląd zagadnień

- Ogólny zarys koncepcji
- Źródła amerykańskiej *soft power*
- *Soft power* innych państw i organizacji międzynarodowych
- Dyplomacja publiczna jako narzędzie *soft power*
- Podsumowanie

Czym jest władza?

- **Władza** to *możliwość wpływania na zachowanie innych, aby osiągnąć skutki, których się pragnie.*
- **Sposoby wpływania na zachowanie innych:**
 - Groźba
 - Zapłata
 - Przyciąganie

Podział sił we współczesnej epoce informacji

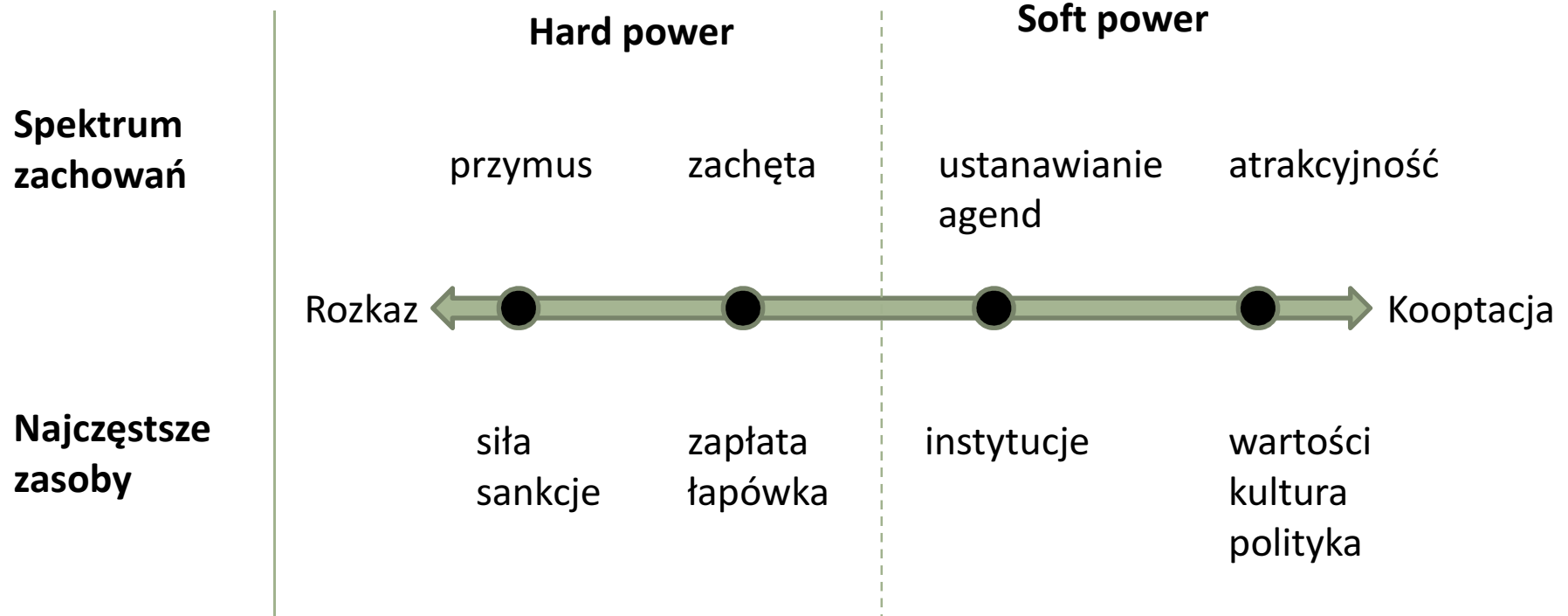
- Międzypaństwowe klasyczne stosunki militarne
- Międzypaństwowe stosunki ekonomiczne
- Zagadnienia ponadnarodowe

Hard power/Soft power

- „siła pięści” – militarna i gospodarcza potęga sprawia, iż inni zmieniają swoje stanowisko
- Może opierać się na pokusach („marchewkach”) i groźbach („kijach”)
- „druga twarz władzy”
- sprawianie, by inni pragnęli tych samych skutków, co my;
- opiera się na zdolności kształtowania preferencji innych

Sposoby osiągnięcia celów hard power/soft power

Źródła *soft power*

- Kultura (tzw. wysoka i popularna)

+

- Wartości polityczne

+

- Polityka zagraniczna

= **ATRAKCYJNOŚĆ**

Nowy wymiar *power*

co wpływa?

- postęp naukowy i technologiczny
- nowoczesne technologie komunikacyjne
- zmiany społeczne
- globalizacja gospodarki
- demokratyzacja technologii

Demokratyzacja technologii

- Mniejsze, tańsze i bardziej dostępne narzędzia masowej zagłady
- Globalny zasięg działania
- Zmiany w motywacji i organizacji grup terrorystycznych
- „prywatyzacja wojny”

Źródła amerykańskiej soft power

Antyamerykanizm

- 1956 - po kryzysie sueskim w 1956 r.
- Przełom lat 50/60 - Protesty nuklearne
- Przełom lat 60/70 – podczas wojny wietnamskiej
- Wczesne lata 80-te – polityka nuklearna pierwszej administracji Reagana
- 2003 r. – wojna w Iraku

Kultura jako źródło amerykańskiej *soft power*

Kultura wysoka

- Kultura wysoka (teatry, zespoły operowe i wystawy muzealne, wymiana uniwersytecka i naukowa)

„Wymiany były koniem trojańskim dla Związku Sowieckiego. Odegrały ogromną rolę w erozji systemu sowieckiego [...] rok po roku infekowały one coraz więcej ludzi”.

Oleg Kaługin, wysoki oficer KGB

Kultura jako źródło amerykańskiej *soft power*

Kultura popularna

- Kultura popularna – film, muzyka rozrywkowa, sport

„Czy Hollywood jest ważniejszy niż Harvard?”

Odpowiedź brzmi, nie tak czysty jak Harvard, ale ma większy zasięg”

poeta Carl Sandburg, 1961

Krajowe wartości i polityka wewnętrzna

- Indywidualizm i liberalizm
- Feminizm, otwartość, tolerancja, wolność indywidualnych wyborów i stwarzanie szans dla wszystkich
- Wolność (w tym wolność słowa)
- Dobroczynność i służba na rzecz społeczności

Polityka zagraniczna

- Utrzymanie międzynarodowego ładu
- Nieprolifracja broni masowego rażenia
- Zwalczanie terroryzmu i handlu narkotykami
- Zapobieganie niszczeniu środowiska i zasobów naturalnych
- Utrzymywanie międzynarodowych rynków i wspólnych dóbr (np. oceanów) dostępnymi dla wszystkich
- Międzynarodowy rozwój
- Promocja demokracji i praw człowieka

***Soft power* innych krajów**

Związek Sowiecki

- Opór wobec inwazji hitlerowskich Niemiec (Europa)
- Opozycja wobec europejskiego imperializmu (Afryka i Azja)
- Sukcesy gospodarki planowej
- Wystrzelenie pierwszego sztucznego satelity Ziemi
- „Naukowy socjalizm”
- Eksponowana kultura wysoka
- **BRAK KULTURY POPULARNEJ**

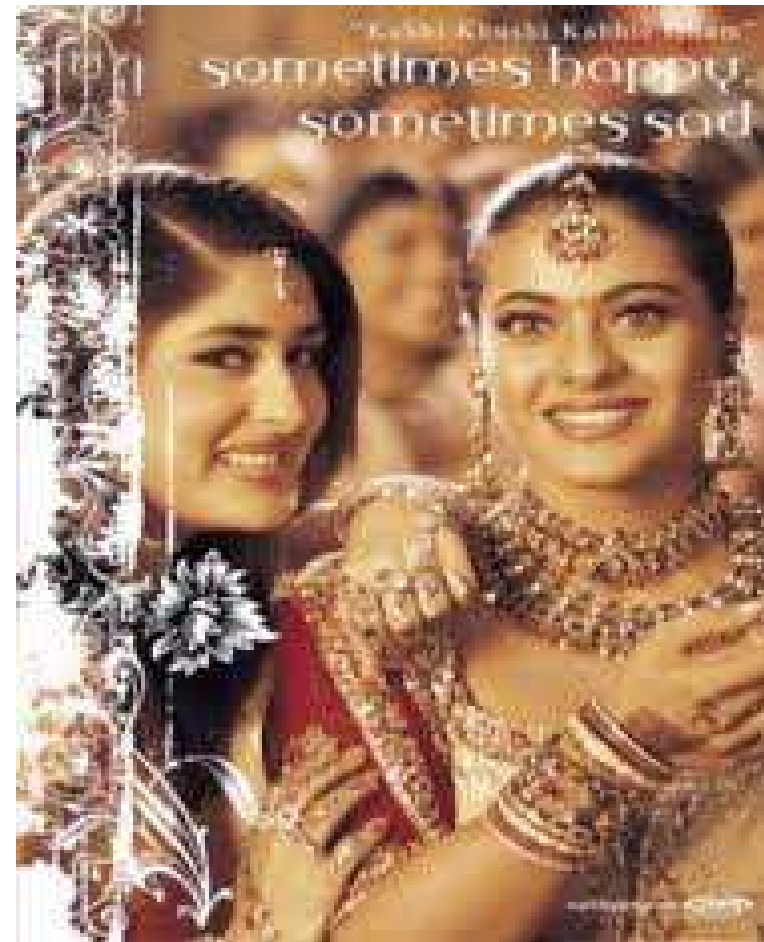
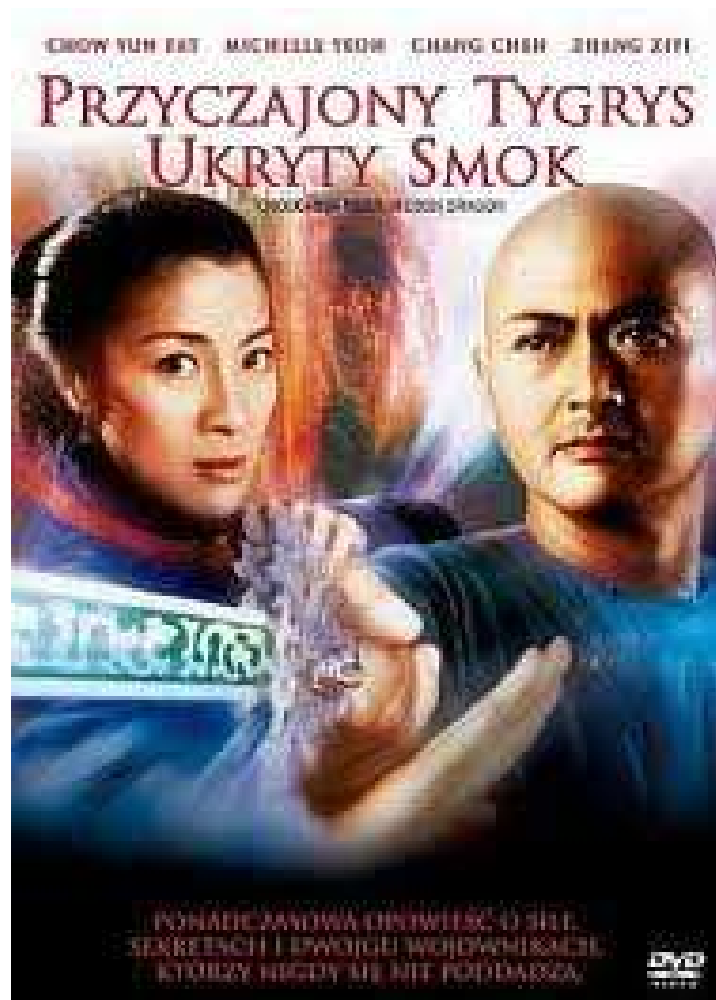
EUROPA

- Największy rywal Stanów Zjednoczonych w zakresie zasobów *soft power*
- Wyspa dobrobytu i spokoju
- UE postrzegana jako siła działająca na rzecz rozwiązywania problemów globalnych
- Europejska sztuka, literatura, muzyka, moda, kuchnia – światowym magnesem kulturalnym
- Pierwsze miejsca pod względem ilości uzyskanych Nagród Nobla
- Wyższa średnia długość życia obywateli
- Piłka nożna, główny sport europejski znacznie bardziej popularny na świecie niż futbol czy amerykański baseball

AZJA - Japonia

- Japonia ma więcej potencjalnych zasobów *soft power* niż jakikolwiek inny kraj azjatycki;
- Pierwsze miejsce pod względem ilości zarejestrowanych patentów czy we wspieraniu rozwoju;
- Japońskie techniki zarządzania – japoński cud gospodarczy;
- **BRAK ROZLICZENIA Z PRZESZŁOŚCIĄ – BRAK PODZIWU SĄSIADÓW**

AZJA – nowe giganty: Chiny i Indie

Pozapaństwowi aktorzy sceny politycznej

- NGO's, organizacje międzyrządowe (np. ONZ czy WTO), organizacje religijne;
- Rzadko dysponują dużym potencjałem *hard power*;
- Mogą używać informacji do spotęgowania swej *soft power* i wywierać nacisk na rządy bezpośrednio lub przez mobilizowanie opinii publicznej;
- Dysponują sprawnością organizacyjną, która pozwala organizować demonstracje, jakich rządy nie mogą ignorować;
- Ich *soft power* zależy od reakcji odbiorców, nawet jeśli obiektywnie rzecz biorąc intencje są złe;

Dyplomacja publiczna

- **to wzajemne oddziaływanie nie tylko z innymi rządami, ale przede wszystkim z osobistościami pozarządowymi i organizacjami reprezentującymi spektrum poglądów, stanowiących uzupełnienie rządowego punktu widzenia.**

(Edward R. Murrow, 1963 r., dyrektor USIA w administracji Kennedy'ego)

Wymiary dyplomacji publicznej

- **Codzienna komunikacja** – wyjaśnienie kontekstów decyzji w polityce wewnętrznej i zagranicznej
- **Komunikacja strategiczna** – zestaw prostych tematów (skrycie promujących)
- **Długotrwałe rozwijanie międzypaństwowych relacji** poprzez stypendia, wymiany, szkolenia, seminaria, konferencje i dostęp do kanałów medialnych

Kiedy dyplomacja publiczna produkuje *soft power*?

- Polityka nie powinna jawić się jako wąsko nakierowany interes własny i nie może być prezentowana arogancko;
- Przekaz powinien być zgodny z realizowaną polityką;
- Dyplomacja publiczna powinna obejmować wymianę opinii

Podsumowanie

- *Nie wystarczy posiadać widocznych zasobów siły, w przypadku soft power pytanie brzmi, jakie jest nasze przesłanie. Przez kogo jest wysyłane i odbierane, w jakich okolicznościach i jak wpływa na naszą zdolność osiągnięcia zamierzonych skutków. Przesłania i obrazy są przekazywane częściowo przez politykę rządu w kraju i za granicą, a częściowo przez kulturę, zarówno wysoką, jak i popularną. Ale te same przesłania są przyjmowane i interpretowane z różnym efektem przez różnych odbiorców w różnych warunkach. Soft power nie jest czymś stałym, ale czymś, co ulega zmianom w zależności od miejsca i czasu.*

Dziękuję za uwagę!